

АНТОНИН ДВОРЖАК има три инструментални концерта, които са неизменна част от световния репертоар от написването им и до днес. Концертът за виолончело в си бемол минор Дворжак пише към края на престоя си в Америка – богат и наситен, той е сред най-изпълняваните творби за този инструмент. Концертът за цигулка, започнат през 1879 по поръчка на неговия издател Йозеф Симрок за прочутия цигулар Йозеф Иоахим, който обаче така и не го изсвирва. Дворжак прави последната редакция през 1882 и концертът се превръща в истински шедевър. Най-рано (ако не броим съвсем ранния първи концерт за виолончело) е писан концертът му за пиано и оркестър, който ще имате удоволствието да чуете тази вечер. Клавирните творби, както и камерните, в които пианото има сериозна роля, съставляват сериозна част от творчеството на Дворжак. Самият той е бил добър пианист, макар и не чак виртуозен. Добре осъзнавайки това, той изпълнявал сам само онези свои творби, в които пианото е акомпаниращ инструмент. Но пък познавал добре възможностите му и това му дава увереността през 1876 да пристъпи към създаването на концерт за пиано и оркестър. Втората причина да избере да композира концерт именно за пиано е практична – надявал се е Карел Славковски да го изпълни, имайки предвид интереса на талантливия млад пианист към чешката музика. Подходът на Дворжак е различен от този на Лист или Шопен, той изгражда по своеобразен маниер една съвместна структура, в която пианото и оркестъра са неразривно свързани в истинско партньорство. Дворжак посвещава концерта на прочутия и много влиятелен музикален критик Едуард Ханслик, който е бил важен фактор за изграждане на музикална естетика тогава и който е изразявал своята подкрепа към музикалния път на Дворжак. Премиерата на концерта е на 24 март 1878, солист е именно Карел Славковски, дирижира Адолф Чех. Концертът претърпява много редакции, които Дворжак прави на базата на различни съвети и препоръки, като финалната версия е с по-изявена партия на пианото, обогатена оркестрация и някои промени в разработването на основните теми. Концертът е изпълнен няколко пъти през следващите години – в Лондон, Прага, Берлин, отново Лондон (дирижиран от Дворжак) и отново в Прага. Независимо от промените, концертът продължава да е едновременно необичаен за времето си и много труден (някои критици го определят като „писан за две десни ръце). Затова прочутият тогава чешки пианист Вилем Курц решава да внесе промени в пианистичната партия, за стане по-удобна за изпълнение и по-конвенционална като виртуозитет – така той улеснява някои особено трудни и неудобни пасажии и насища други, за да станат по-ефектни. Така „адаптиран“, концертът е изпълнен през 1919 в Прага от дъщерята на Курц – Илона Курцова, с Чешката филхармония под палката на Вацлав Талих. Дълго време бива изпълняван в този вариант. Към оригиналната версия на Дворжак се връща първи Святослав Рихтер, а след него и Андраз Шиф. По-трудна

и „непианистична“, тя отразява това, което е искал да напише Дворжак и именно нея изпълнява Пиемонтеси.

ЕДУАРД ЕЛГАР е голямото име в английската музика от края на XIX и началото на XX век. Той е първият британски композитор с международно признание след Хенри Пърсел (делят ги близо 200 години). Славата обаче не идва веднага при него, а чак когато е на 43, през 1889 – тогава Елгар пише своите знаменити Вариации *Енигма* върху собствена тема за симфоничен оркестър. Премиерата е през 1899 в Лондон, диригент е Ханс Рихтер, успехът е моментален и мащабен. Едуард Елгар изведнъж става прочут – и в собствената си страна, и в Европа. Всички са възхитени от неговите смело разгърнати мелодии, колорита в неговата музика, дерзостта и майсторството му, особено впечатляващо в големите музикални форми. А композиторския си стил Елгар изгражда сам. Роден е на 2 юни 1857 в Уорчестър. Баща му е органист, а самият Елгар е отличен цигулар, но не само. Свири също на фагот и, естествено, на орган. Когато е на 15, напуска училище и работи в една адвокатска кантора. Като композитор той няма академично образование. През 1891, когато е на 34, се установява в Малвърн и композирането става негово основно занимание. Пише няколко мащабни хорови творби, като сред тях се откроява *Lux Christi* (1896). Следват споменатите Вариации *Енигма* и славата. В зората на новия век, през 1900, се появява ораторията „Сънят на Геронтий“, считана днес за един от големите шедеври на Елгар. Малко преди това в главата му се е зародила идеята да напише симфония, базирана на живота на генерал Чарлз Джордж Гордън, но така и не я осъществява. По-късно получава не едно и две предложения (от меценати и фестивали) да напише симфония, но все не пристъпва към създаването ѝ. Едва когато навършва 50, сякаш усетил, че е натрупал може и зрялост, той започва да работи по първата си симфония (по-късно ще напише още една а третата ще остане недовършена). Но за първата... тя вече е съвсем различна от първоначалния замисъл, не е програмна, а по-скоро лична и силно контрастна като емоции, с апотеоз на човешкия дух на финала. По собствените думи на Елгар „симфонията без сюжетна линия е най-висшата форма на развитие на изкуството“. И той я владее до съвършенство. Премиерата на Първата симфония на Едуард Елгар се състои на 3 декември 1908 в Манчестър, Ханс Рихтер дирижира симфоничния оркестър Хале, а публиката изпада във възторг от творбата. Само четири дни по-късно творбата е представена в Лондон, отново посрещната с нестихващи ръкопляскания и само в рамките на година бива изпълнена близо 100 пъти. Да добавим, че по това време Елгар вече е удостоен с титлата *сър* от друг един Едуард – кралят на Англия Едуард VIII и е професор в Бирмингамския университет.

Програмата подготви Лилия Големинова

VARNA 1926 — 2026
Международен Музикален Фестивал
SUMMER
100 години от началото

Община Варна
Министерство на културата
Международен музикален фестивал
„Варненско лято“ 2026
основан 1926 г.
Член на Европейската асоциация на фестивалите

OFFICIAL CLOSING /
ОФИЦИАЛНО ЗАКРИВАНЕ

BBC
Symphony
Orchestra

Conductor Диригент
SAKARI ORAMO **САКАРИ ОРАМО**

Soloist Солист
FRANCESCO PIEMONTESE **ФРАНЧЕСКО ПИЕМОНТЕЗИ**
piano пиано

Under the honorary patronage of H.E. Nathaniel Copsey – Под почетния патронаж на Н.Пр. Натаниел Копси –
Ambassador of Great Britain to Bulgaria посланик на Великобритания в България

British Embassy
Sofia

14 October (Wednesday) 14 октомври (сряда)
7:00 PM 19.00 часа
Palace of Culture and Sports, Congress Hall Дворец на културата и спорта, зала "Конгресна"

ПРОГРАМА

ANTONÍN DVOŘÁK / АНТОНИН ДВОРЖАК

(1841 – 1904)

Piano Concerto in G minor, Op. 33 /

Концерт за пиано и оркестър сол минор, оп.33

Allegro agitato

Andante sostenuto

Allegro con fuoco

20 минути антракт

EDWARD ELGAR / ЕДУАРД ЕЛГАР

(1857 – 1934)

Symphony №1 in A flat major, op.55 /

Симфония №1 ла бемол мажор, оп.55

Andante. Nobilmente e semplice – Allegro

Allegro molto

Adagio

Lento – Allegro

СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР НА ВВС ЛОНДОН

Сакари Орамо – главен диригент

Далия Стаевска – главен гост-диригент

Семьон Бичков – „Gunter Wang Conducting Chair”

Джулс Бъкли – творчески партньор

От своето основаване през 1930 и до днес **Симфоничният оркестър на ВВС Лондон** е сърцето на британския музикален живот. Това е оркестърът на BBC Proms, който винаги свири на откриването и закриването на този престижен музикален фестивал. Симфоничният оркестър на ВВС има свой годишен музикален сезон в центъра „Барбикан“ в Лондон, към който е асоцииран. Всяка година в него са включени редица премиери, които са показателни за отношението на оркестъра към съвременната музика, както и специалната поредица “Total Immersion Days”, посветена на творчеството на даден композитор или на определена тема. В своите концерти Симфоничният оркестър на ВВС съчетава най-обичаните творби от историята на класическата музика, нови, често специално поръчани произведения и колаборации с най-добрите музиканти от света на класическата и популярната музика, а през последните години и вечери, включващи комбинация от музика и литературни четения на познати и обичани автори. Симфоничният оркестър на ВВС Лондон работи в близко сътрудничество с диригенти и гостуващи солисти от най-висока класа – главният диригент Сакари Орамо, главният гост-диригент Далия Стаевска, специалната позиция на Семьон Бичков като „Gunter Wang Conducting Chair” и Джулс Бъкли – творчески партньор.

Оркестърът често има и съвместни изяви с хора на BBC. Голяма част от концертите на оркестъра се предават по BBC Radio 3 и могат да се слушат в период от 30 дни на BBC Sounds; често се излъчват и по телевизионните канали на BBC – BBC TV и BBC iPlayer. Симфоничният оркестър на ВВС Лондон работи по много образователни програми, свързани с училища, с местните общности в Източен Лондон и специално насочени към младите хора и семействата още преди преместването си в свой нов дом в културния квартал „Ийст Банк“ (East Bank), разположен в Олимпийския парк „Кралица Елизабет“.

САКАРИ ОРАМО

Главен диригент:

Симфоничен оркестър на Би Би Си (BBC Symphony Orchestra)

Артистичен партньор:

Оркестър „Гюрцених“ – Кьолн (Gürzenich-Orchester Köln)

Почетен диригент:

Кралска филхармония Стокхолм

Почетен диригент:

Симфоничен оркестър на Финландското радио
Артистичните изяви на Сакари Орамо – диригент от най-високо международно ниво и продуктивен записващ артист – съчетават кристална структурна свързаност на авторитет, елегантност и страст. Вече 13-и сезон като главен диригент на Симфоничния оркестър на ВВС, Сакари Орамо продължава да завладява публиката синтelligentно замислени комбинации от по-непознати автори и творби и безспорни класически шедевори. Той открива сезона с динамична програма, включваща Шостакович, Бритън, Еван Кол и Дебюси. Следват концерти, които представят произведения от Берлиоз, Лист, Енеску, Бистрьом, Малкълм Арнолд, Шарлоте Брей и Граймс. Орамо се завръща и в оркестър „Гюрцених“ – Кьолн като техен артистичен партньор за концерти с творби на Сибелиус, Нилсен и Дворжак, както и за концертно изпълнение на операта „Лулу“ от Албан Берг. Други негови ангажименти като гост-диригент включват Берлинската филхармония, Кралската филхармония Стокхолм и Оркестъра на NDR Elbphilharmonie. Забележителни са неговите изяви в предишни сезони с Чешката филхармония, Симфоничния оркестър на Финландското радио, Виенските симфоници, Симфоничния оркестър на Токио, Staatskapelle – Дрезден, Нюйоркската филхармония и Оркестъра на академия „Санта Чечилия“. През цялата си кариера Орамо е заемал редица престижни постове: музикален директор на Симфоничния оркестър на Бирмингам (1998–2008), главен диригент на Симфоничния оркестър на Финландското радио (2003 – 2012), главен диригент на Операта на Западното крайбрежие в Кокола (2004 – 2018), главен диригент на Кралската филхармония

Стокхолм (2008 – 2021) и артистичен директор на Камерен оркестър Остроботния (2013 – 2019). Изявен цигулар, той първоначално е бил концертмайстор на Симфоничния оркестър на Финландското радио. Орамо продължава да представя нови и рядко изпълнявани творби със Симфоничния оркестър на Би Би Си, като е осъществил десетки световни, британски и финландски премиери и е работил с много от най-изтъкнатите композитори на нашето време.

Роденият в Локарно швейцарско-италиански пианист **ФРАНЧЕСКО ПИЕМОНТЕЗИ** се е утвърдил като един от водещите интерпретатори на класическия и романтичния репертоар. Изпълненията му на Шуберт, Моцарт, Бетовен, Брамс и Лист получават висока оценка заради задълбочения прочит, интимното поднасяне и елегантната точност. Интересите му обхващат също клавиричното творчество на Бах и Хендел, клавиричните концерти на Равел, Дебюси, Барток, Рахманинов и Шьонберг, наред с творби от Оливие Месиен и Унсул Чин, а Беат Фурер композира своя втори клавиричен концерт именно за Пиомонтези. Акцентите от сезон 2026/27 включват изяви с Филхармонията на Ла Скала под палката на Робин Тичиати, Deutsches Symphonie-Orchester Берлин със Симон Янг, Симфоничния оркестър на Сан Франциско с Доналд Ръникълс, NDR Elbphilharmonie с Фабио Луизи, Оркестъра на Шведското радио с Даниел Хардинг, Симфоничния оркестър на Би Би Си със Сакари Орамо и Нюйоркската филхармония с Джоана Малвиц. Записвал е с голям успех късните клавирични сонати на Шуберт, Прелюдите на Дебюси, концерти за пиано и оркестър от Моцарт със Шотландския камерен оркестър, концертите на Шьонберг и Равел, както и Сонатата в си минор на Лист и „Екзотични птици“ (Oiseaux exotiques) на Месиен. Един от последните му засега звукозаписни проекти е посветен на Йоханес Брамс, съвместно с Манфред Хонек и Gewandhaus оркестър Лайпциг. Изявява се като солист на Берлинската филхармония, Нюйоркската филхармония, Оркестъра на Париж, Лондонския симфоничен оркестър, NHK Symphony, Тонхале-Цюрих и Камерния оркестър на Европа. Работи с именити диригенти като Херберт Бломщед, Даниеле Гати, Даниел Хардинг, Роджър Норингтън, Карина Канелакис и Антонио Папано. Бил е резидентен артист на Оркестъра на Романска Швейцария, Дрезденската филхармония и фестивала Менухин в Гщаад, и поддържа близко сътрудничество с фестивала Шубертиада в Шварценберг и лондонската зала Wigmore Hall.